

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
Державний біотехнологічний університет
Alex Ekwueme Federal University (Nigeria)
ARTIFEX University of Bucharest (Romania)
Klaipeda State University of Applied Sciences (Lithuania)
Kingdom University (Bahrain)
University of Žilina (Slovak Republic)
Wayamba University of Sri Lanka (Sri Lanka)
Ventspils University College (Latvia)
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Львівський національний університет природокористування
Львівський торговельно-економічний університет
Національний авіаційний університет
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Національний університет «Львівська політехніка»
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця
Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна

**МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ:
ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ,
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

**Матеріали III Міжнародної
науково-практичної інтернет-конференції**

10 листопада 2022 р.

Харків
ДБТУ
2022

УДК 330.354:339.92
ББК 65.9(4Укр)-96
М55

Організаційний комітет:

Голова комітету: *В.М. Михайлов*, д-р техн. наук, проф.

Заступники голови: *М.Л. Серік*, канд. техн. наук, доц.; *Т.Ф. Ларіна*, д-р екон. наук, проф.; *Н.Б. Кащана*, д-р екон. наук., проф.;

Члени оргкомітету: *В. Бартосова*, канд. екон. наук., доц.; *М.Г. Безпарточний*, д-р екон. наук, проф.; *Буддхіні Хемамалі Амаратунга*, ст. викл.; *В.А. Гросул*, д-р екон. наук, проф.; *М. Живітере*, д-р екон. наук, проф.; *С.О. Зубков*, д-р екон. наук, проф.; *Р. Кіндіріс*, д-р наук з управління, проф.; *Т.Д. Косова*, д-р екон. наук, проф.; *Г.М. Коптева*, д-р екон. наук, проф.; *Р.М. Остапенко*, канд. екон. наук., доц.; *Александр-Луціан Маноле*, проф.; *Т.В. Мединська*, канд. екон. наук., доц.; *О.О. Нестеренко*, д-р екон. наук, проф.; *В.С. Ніценко*, д-р екон. наук, проф.; *А.А. Пилипенко*, д-р екон. наук, проф.; *О.С. Прокопишин*, канд. екон. наук., доц.; *Саад Знад Дарвіш*, Ph.D з ділового адміністрування; *Т.О. Ставерська*, канд. екон. наук., доц.; *Огбу Еде Фрайдей*, Ph.D з управління персоналом; *Геннадій Чобану*, д-р екон. наук; *В.П. Яковлева*, *О.М. Жданович*.

Конференцію включено до Переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки в системі Міністерства освіти і науки України на 2022 рік згідно листа ІМЗО МОН України від 12.01.2022 № 22.1/10-28

М55 **Механізми забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід** [Електронний ресурс] : матеріали III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 10 листопада 2022 р. / Держ. біотехнологічний ун-т. – Харків, 2022. – 494 с. – Електронні текстові дані. – Режим доступу : <http://btu.kharkov.ua/nauka/konferentsiyi/>

Збірник містить матеріали, у яких розглядаються проблеми та перспективи розвитку механізмів забезпечення економічного зростання України в умовах динамічних викликів і загострення глобальних протистоянь. Представлено фінансові важелі, обліково-аналітичне забезпечення, соціально-економічні та правові аспекти реалізації потенціалу відновлення економічного зростання з урахуванням міжнародного досвіду та орієнтацією на підвищення професійної компетентності фахівців економічного профілю.

Матеріали друкуються в авторській редакції мовою оригіналу. Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

УДК 330.354:339.92
ББК 65.9(4Укр)-96

© Державний біотехнологічний
університет, 2022

але також необхідно не забувати про два аспекти цих програм – це застосування нових економічних моделей і наявність відповідним чином підготовленого персоналу.

Цифрова епоха вже настала, і бізнес міняється швидше, ніж коли-небудь раніше, тому бізнесу не можна ігнорувати тенденції, які на даний момент формуються і набирають оберти: великі дані, нейронні мережі, інтернет речей та інші сучасні інструменти, що ґрунтуються на використанні цифрових технологій. За таких умов підтримка конкурентоспроможності підприємств вимагає його постійної модернізації, адаптації і розвитку на принципах цифрової трансформації, причому ефективність даних процесів забезпечується адекватною системою стратегічного управління, компоненти якої повинні включати систему стратегічного аналізу і оцінки впливу факторів цифровізації, формування цифрових альтернатив розвитку продуктів і послуг, виявлення і постановку стратегічних цілей цифрової трансформації підприємства і визначення інструментів з урахуванням ключових напрямків цифровізації.

Інформаційні джерела:

1. Кубів С. Цифрова економіка. Про нові можливості для України [Електронний ресурс] / С. Кубів. – Режим доступу: <https://nv.ua/ukr/opinion/kubiv/tsifrova-ekonomika-pro-novi-mozhливosti-dlja-ukrajini-2282520.html>. – Назва з екрана.

УДК 658.5

С.В. Степаненко, канд. екон. наук, докторант (*ДБТУ, Харків*)

РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ: НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ

Сучасне сільське господарство є складною багатокomпонентною системою, управління якої спрямоване, перш за все, на вирішення проблем оптимального використання земельних, трудових і матеріально-технічних ресурсів з метою підвищення ефективності виробництва. Для визначення потенціалу підприємства необхідно зупинитись на теоретичних підходах до визначення категорії ресурсного потенціалу у дослідженнях вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів. Сьогодні існує безліч визначень та трактувань понять «потенціал», «ресурси», «ресурсний потенціал»

Згідно з економічним словником «ресурс» – це запас, накопичення, можливість. У ширшому розумінні ресурс – це все, що

без особливих витрат може бути використане на благо системи, для її вдосконалення [1].

Ресурсний потенціал підприємства – це сукупність ресурсів, що є у розпорядженні підприємства, а також спроможність працівників і менеджерів використовувати ресурси з метою виробництва товарів (послуг) та отримання максимального прибутку. Він характеризує не весь запас конкретного ресурсу, а ту його частину, яка залучена у виробництво з урахуванням економічної доцільності та досягнень науково-технічного прогресу і включає в себе не тільки сформовану систему ресурсів, а й нові альтернативні ресурси та їхні джерела [2].

У контексті функціонування соціально-економічних систем, до яких належить будь-яке підприємство, його потенціал, на нашу думку, є сукупністю ресурсів. Зокрема, успішність функціонування сільськогосподарської організації в значною мірою визначається її надільністю ресурсами, їхньою структурою, швидкістю оновлення, ефективністю використання, рівнем розвиненості та спеціалізованості ресурсів. У масштабах підприємства всі ці фактори визначаються його ресурсним потенціалом. При цьому сам ресурсний потенціал формується як певна комбінація різних груп наявних у підприємства агробізнесу ресурсів [3].

Ресурсний потенціал аграрної сфери формується при взаємодії природно-кліматичних умов та основних виробничих факторів сільського господарства: кількості та якості земель сільськогосподарського призначення, стану матеріально-технічної бази, наявності трудових ресурсів, зайнятих у сільськогосподарському виробництві.

Для досягнення цілей розвитку підприємств агробізнесу ресурсний потенціал має являти собою не просто механічний набір окремих видів ресурсів, а систему взаємопов'язаних оптимальних кількісних та якісних ресурсних пропорцій. У зв'язку з цим зазначимо, що кожен окремий елемент ресурсного потенціалу має індивідуальну спрямованість як фактор забезпечення ефективності функціонування підприємства [4].

Найважливішим принципом формування механізму управління ресурсами є постулат про їх взаємозамінність, що має на увазі наявність двох ефектів – масштабу від акумулювання ресурсів та взаємопов'язаності накопичувачів ресурсів. Перший пов'язаний з тим, що накопичення певного виду ресурсів зумовлює збільшення швидкості його подальшого акумулювання.

Сутність другого із зазначених ефектів полягає у можливості підприємства збільшувати запас певного ресурсу одночасно із

зростанням обсягів інших ресурсів. Оскільки величина ресурсного потенціалу аграрного підприємства безпосередньо пов'язана з усіма видами наявних у нього ресурсів, розширення того чи іншого ресурсу у взаємозв'язку з іншими дозволить реалізувати цілі підприємства. Однак найчастіше це неможливо без зменшення споживання інших видів ресурсів.

На цьому ґрунтується постулат про стратегічну залежність становища підприємства в ринковому просторі від його внутрішнього стану, що характеризується, перш за все, параметрами наявних ресурсів. Тому для створення найефективнішої комбінації наявних у сільськогосподарського підприємства ресурсів необхідно ефективно керувати процесом створення, оновлення, розвитку та використання ресурсного потенціалу

Ресурсний потенціал – це не лише ресурси, а й прихована в них можливість цілеспрямованого розвитку підприємства. Реалізація можливостей ресурсного потенціалу виявляється у результатах діяльності організації. Оскільки кількість ресурсів обмежена, і одні й самі ресурси можна використовувати по-різному, необхідне ефективне управління ними. Всі ресурси підприємства знаходяться у взаємозв'язку та взаємозалежності, і збалансоване оптимальне співвідношення між ними відкриває можливості для створення господарської системи, що відрізняється максимальною продуктивністю.

Слід зазначити, що ресурсний потенціал є синтетичним показником. Іншими словами, окремо взяті якісні та кількісні розрахунки ефективності підприємства не інформативні та не дають можливості виробити план його розвитку на довгострокову перспективу. Лише облік усіх елементів ресурсного потенціалу у їх взаємозв'язку дозволить прорахувати всі доходи та ризики у короткостроковому та довгостроковому періодах.

Підвищення ступеня ефективності використання ресурсного потенціалу може здійснюватися у двох напрямках: підвищення рівня ресурсного потенціалу та підвищення ступеня ефективності використання потенційних можливостей.

Для підприємств із низькою ефективністю використання ресурсного потенціалу – технічне переоснащення, інтенсифікація виробництва, освоєння ресурсозберігаючих технологій, пошук шляхів підвищення рівня ресурсного потенціалу.

Для підприємств із середньою ефективністю використання ресурсного потенціалу – переорієнтація виробництва, пошук ланок в структурі ресурсного потенціалу що мінімізують розвиток,

нарощування потенціалу за рахунок ефективного використання наявного ресурсного потенціалу.

Для підприємств з високою ефективністю використання ресурсного потенціалу – освоєння інноваційних технологій в сільському господарстві, диверсифікація виробництва, підвищення мотивації працівників шляхом оптимізації структури заробітної платні, оптимізація структури ресурсного потенціалу, можлива переорієнтація виробництва на нові види продукції, цілеспрямована технічне чи технологічне переоснащення.

Інформаційні джерела:

1. Економічна енциклопедія: у 3-х т. К.: Видавничий центр «Академія», 2000. Т. 1 / ред. кол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. 2000. 864 с.

2. Избембетова Ж.Д. Структура производственного потенциала предприятия. Вісник Одеського державного університету. 2005. № 12. С. 253-256.

3. Гречина І.В. Структура сукупного потенціалу економічної системи. Україна: Схід-Захід – проблеми сталого розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Донецьк: ДонНУЕТ, 2011. С. 185-187.

Андрушків Б., Мельник Л. Шляхи підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства (дослідницькі аспекти). Формування ринкової економіки в Україні. 2012. Вип. 27. С. 3-7.

УДК 338.244.47

С.І. Страпчук, канд. екон. наук, доц. (*ХНУ ім. В.Н. Карізіна*)

С.В. Шкарупа, здоб. вищ. осв. ОС «магістр» (*ХНУ ім. В.Н. Карізіна*)

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕКЛАМНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ РЕСТОРАННИХ ГОСПОДАРСТВ

Представники бізнесу всіх сфер економічної діяльності в період війни опинилися в надзвичайно складних умовах. Частина з них були змушені провести релокацію або зовсім зупинити свою роботу.

За результатами опитування, яке проводилося у вересні 2022 року, в Україні постраждали ті сфери, які потребують найбільших інвестицій або пов'язані з логістикою: будівництво, машинобудування, туризм. Так, найбільший відсоток підприємств, які повністю або частково зупинили роботу, сягає 84% у галузі туризму, 70% – у ЗМІ, 58% – у будівництві, 50% – у машинобудуванні. Індекс активності бізнесу в галузевому зрізі демонструє значення вище узагальненого по

Єгорова О.В., Ромаш Д.В.	
Поширення фрілансу в Україні як складова сталого розвитку ринку праці	156
Свирида О.А.	
Роль бізнес планування на підприємстві в умовах війни	159
Семенець-Орлова І.А.	
Концептуальні засади дослідження цивілізаційної функції освіти	161
Смірнова П.В., Бугріменко Р.М.	
Стратегічне управління розвитком підприємств в умовах цифровізації економіки	163
Степаненко С.В.	
Ресурсний потенціал аграрних підприємств: напрями підвищення ефективності використання	166
Страпчук С.І., Шкарупа С.В.	
Стан та перспективи розвитку рекламної діяльності ресторанних господарств	169
Ткачова С.С.	
Екосистеми стартапів України: стан та перспективи розвитку	170
Цевух Ю.О., Крупиця А.С.	
Вплив грошових переказів мігрантів на економіку країн центральної та східної Європи	173
Ушакова Н.Г.	
Міжнародні фінансові інститути та Україна: співпраця задля подолання російської агресії	176
Чміль Г.Л.	
Digital-маркетинг як сучасний інструмент просування продукції на ринках збуту	179
Чуйко М.М.	
Цифровізація економіки як необхідний чинник її розвитку в сучасних умовах	183
Шовкун Л.В., Шовкун З.М.	
Інноваційний розвиток аграрних підприємств України	185

Секція 2

ФІНАНСОВІ ВАЖЕЛІ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Piatkov A., Rodionova T.	
Sustainability analysis of the croatian banking system	188
Андрющенко І.С.	
Особливості оподаткування в Україні під час дії воєнного стану	192

Наукове електронне видання
Можна використовувати в локальному та мережному режимах

**МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ: ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ,
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

**Матеріали III Міжнародної
науково-практичної конференції**

10 листопада 2022 р.

Видано в авторській редакції

Відповідальні за випуск: Н.Б. Кащена,
Т.О. Ставерська
О.М. Жданович
Комп'ютерна верстка: Н.Б. Кащена,
Р.М. Остапенко

Підп. до друку 09.11.2022 р. Об'єм даних 7,96 Мб.

Державний біотехнологічний університет
Вул. Алчевських, 44, Харків, 61002